I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY A SOCIÁLNY VÝBOR

576. PLENÁRNE ZASADNUTIE EURÓPSKEHO HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO VÝBORU, 22. 2. 2023 – 23. 2. 2023

Uznesenie Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru Ukrajina: rok po ruskej invázii – perspektíva európskej občianskej spoločnosti

(2023/C 146/01)

Spravodajcovia: **Stefano MALLIA**
Oliver RÖPKE
Séamus BOLAND

Právny základ	článok 52 ods. 4 rokovacieho poriadku
Prijaté v pléne	23. 2. 2023
Plenárne zasadnutie č.	576
Výsledok hlasovania	
(za/proti/zdržalo sa)	160/1/4

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY A SOCIÁLNY VÝBOR (EHSV)

V súvislosti s pristúpením Ukrajiny k EÚ

1. poukazuje na to, že Ukrajinci naďalej umierajú za obranu demokracie a že je potrebné konkrétne a náležite reagovať na odhodlanie krajiny stať sa členským štátom EÚ;

2. zdôrazňuje, že rozširovanie je vzájomne prospešný proces, pretože prispieva k stabilite EÚ, posilňuje jej geopolitické postavenie, podporuje mier, jej hodnoty a blaho jej národov ([1]) a prináša výhody pre všetkých prostredníctvom väčšieho jednotného trhu, pričom proces rozširovania zároveň podporí Ukrajinu pri posilňovaní demokracie, právneho štátu a ľudských práv;

3. zdôrazňuje potrebu jednoty EÚ, pokiaľ ide o prístupový proces Ukrajiny, a navrhuje nasledovať príklad ďalších východoeurópskych krajín, ktoré pristúpili k EÚ v rokoch 2004 – 2013. Vyžaduje si to vytvoriť pracovné skupiny pre európsku integráciu pod záštitou jednotlivých ministerstiev, v rámci ktorých by úradníci absolvovali odbornú prípravu v oblasti harmonizácie so štandardmi, normami, postupmi a *acquis Únie* vo všeobecnosti;

([1]) Článok 3 Zmluvy o Európskej únii.

4. konštatuje, že hoci sa proces pristúpenia k EÚ musí rešpektovať, je jasné, že prístupový proces s Ukrajinou (tak ako so všetkými kandidátskymi krajinami západného Balkánu a Východného partnerstva) sa musí viesť čo najpraktickejším spôsobom a na základe vykonávania príslušných reforiem v oblasti demokracie, právneho štátu, ľudských práv, základných slobôd, trhového hospodárstva a vykonávania *acquis Únie*.

V súvislosti s osobitným medzinárodným tribunálom na prešetrenie zločinov agresie voči Ukrajine a sankciami voči Ruskej federácii

5. plne podporuje uznesenie Európskeho parlamentu, v ktorom sa vyzýva na zriadenie osobitného medzinárodného tribunálu na prešetrenie zločinov agresie voči Ukrajine ([2]). Takýto tribunál by sa mal realizovať v úzkej spolupráci s Medzinárodným trestným súdom a OSN. Výbor tiež naliehavo vyzýva EÚ, aby prevzala vedúcu úlohu v oblasti medzinárodnej pomoci pri vyšetrovaní vojnových zločinov, zločinov proti ľudskosti a genocídy;

6. podporuje uznesenie Európskeho parlamentu o *uznaní Ruskej federácie ako štátu podporujúceho terorizmus* ([3]) a víta najmä doložku, v ktorej sa EÚ a jej členské štáty vyzývajú, aby vypracovali právny rámec EÚ na označenie štátov za sponzorov terorizmu a štátov, ktoré využívajú prostriedky terorizmu. Vykonávanie takéhoto právneho rámca EÚ by malo viesť k prijatiu významných reštriktívnych hospodárskych, politických, sociálnych a kultúrnych opatrení voči takýmto krajinám;

7. vyjadruje podporu návrhu na zaradenie Vagnerovej skupiny na zoznam teroristov, ktorý zostavila EÚ;

V súvislosti s potrebou nepoľaviť v úsilí pomáhať Ukrajine

8. zdôrazňuje, že ak by Ukrajina prehrala vojnu s Ruskom, malo by to katastrofálne dôsledky pre demokraciu na celom svete. EÚ musí urobiť všetko, čo je v jej silách, a nepoľaviť v úsilí pomáhať Ukrajine. EÚ má ako mierový projekt morálnu povinnosť podporovať Ukrajinu tak dlho a s tým, čo bude potrebné, a to aj, pokiaľ ide o humanitárnu pomoc a infraštruktúru;

V súvislosti s rekonštrukciou a obnovou Ukrajiny

9. poukazuje na to, že EÚ už teraz potrebuje navrhnúť plány a nástroje potrebné na obnovu Ukrajiny. Multiagentúrna platforma na koordináciu darcov pre Ukrajinu je silným signálom, že medzinárodné spoločenstvo stojí a bude naďalej stáť pri Ukrajine, no okrem toho, že sa zameriava na krátkodobú pomoc, musí venovať rovnakú pozornosť dlhodobej obnove Ukrajiny;

10. zdôrazňuje, že plány rekonštrukcie a obnovy ukrajinskej spoločnosti a územia by mali zahŕňať spravodlivé pracovné podmienky, presadzovanie pracovného práva, podporu dôstojnej práce a práva na bezpečné a zdravé pracovné prostredie, ako aj príležitosti na odbornú prípravu pre všetkých;

11. zdôrazňuje, že rekonštrukcia Ukrajiny bude mimoriadne náročnou úlohou a už teraz sa budú musieť zaviesť všetky potrebné ustanovenia, aby sa Ukrajinci mohli čo najskôr po skončení vojny vrátiť do normálneho života a budovať konkurencieschopné hospodárstvo, ktoré bude zahŕňať zelenú, digitálnu a spravodlivú transformáciu a vytvárať prosperitu pre všetkých Ukrajincov. Okrem toho by tieto procesy mali zahŕňať podporu tvorby pracovných miest, ktoré Ukrajina stratila v dôsledku ruskej invázie;

12. vyzýva na zapojenie sociálnych partnerov a organizácií organizovanej občianskej spoločnosti do navrhovania, vykonávania a monitorovania plánov rekonštrukcie a obnovy. Takéto zapojenie zaručí transparentnosť a spravodlivosť a zabezpečí, aby sa zdroje využívali tam, kde sú najviac potrebné;

13. pripomína, že pomáhať ukrajinským podnikom v celej ich rozmanitosti prežiť v časoch vojny a podporovať ich pri budovaní základne pre prosperujúce hospodárstvo počas obnovy je v spoločnom záujme EÚ a Ukrajiny. Okrem pridruženia Ukrajiny k Programu pre jednotný trh je potrebné naďalej jej poskytovať prístup k ďalším kľúčovým programom EÚ. Potrebné sú nepretržité a lepšie podporné opatrenia pre podniky, pokiaľ ide o výmenu poznatkov, logistiku a prístup k priamemu a nepriamemu financovaniu;

([2]) Uznesenie Európskeho parlamentu z 19. januára 2023 o *zriadení tribunálu na prešetrenie zločinov agresie voči Ukrajine* (2022/3017 (RSP)).

([3]) Uznesenie Európskeho parlamentu z 23. novembra 2022 o *uznaní Ruskej federácie ako štátu podporujúceho terorizmus* (2022/2896 (RSP)).

14. vyzýva na obnovenie sociálneho dialógu na Ukrajine v rámci stanného práva napriek výzvam, ktoré môže predstavovať. Sociálny dialóg je základným prvkom dohovorov Medzinárodnej organizácie práce (MOP) a Dohody o pridružení medzi EÚ a Ukrajinou a stane sa jedným z hlavných nástrojov konzultácií medzi vládou, zamestnávateľmi a pracovníkmi o otázkach týkajúcich sa hospodárskej a sociálnej obnovy krajiny;

15. víta pozitívne trojstranné dohody o reformách pracovného práva na Ukrajine a očakávané zlepšenie legislatívnych ustanovení o kolektívnych zmluvách a zdôrazňuje potrebu zapojiť expertov z Ukrajiny, MOP a EÚ do procesu vykonávania medzinárodných pracovných noriem a sociálnych a pracovných záruk;

V súvislosti s podporou občianskej spoločnosti a medziľudských kontaktov

16. oceňuje solidaritu preukázanú organizáciami občianskej spoločnosti v EÚ a na Ukrajine, ktoré poskytli prvú pomoc a podporu tým, ktorí utekajú pred vojnou;

17. zdôrazňuje význam vytvorenia mechanizmu EÚ na posilnenie postavenia ukrajinskej občianskej spoločnosti poskytovaním finančných prostriedkov a podporovaním jej účasti v sieťach občianskej spoločnosti EÚ. Osobitná pozornosť by sa mala venovať poskytovaniu a koordinácii finančnej a administratívnej podpory platforme občianskej spoločnosti EÚ – Ukrajina v rámci Dohody o pridružení medzi EÚ a Ukrajinou a ďalším ukrajinským organizáciám občianskej spoločnosti vrátane zastrešujúcich sietí so sídlom v Bruseli a organizácií pôsobiacich v rámci ukrajinskej diaspóry;

18. vyzýva na navýšenie rozpočtu v rámci programu Erasmus+ pre Ukrajinu v roku 2024 s cieľom umožniť, aby program mohlo využiť ďalších 1 000 záujemcov z Ukrajiny, vďaka čomu sa vytvorí a upevní prepojenie medzi EÚ a ukrajinskou občianskou spoločnosťou. V radoch ukrajinskej mládeže by sa prostredníctvom takýchto príležitostí na stáže a výmeny v rámci EHSV a iných inštitúcií EÚ zvýšila informovanosť o sociálnych a hospodárskych výhodách integrácie do EÚ.

V Bruseli 23. februára 2023

Predsedníčka
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Christa SCHWENG